

[Ib Thyregod.]

tænke sig, at man lod værgerne, som i øvrigt har med umyndiges forhold at gøre, bestyre formuerne for de pågældende, men det har ikke på noget tidspunkt været aktuelt; det har altid været anset for rimeligt, at man lod dette ske under et eller andet pengeinstitut, oprindeligt lokale overformynderier og senere det centrale overformynderi.

Hvad angår det historiske, findes der i den udvalgsbetænkning som danner grundlag for 3 af de foreliggende lovforslag, nogle betragtninger vedrørende overformynderiet; men jeg kunne have lyst til at gå lidt længere tilbage i overformynderiets historie, så langt tilbage som til statsbanke-rotten i 1813. Der foreligger jo nu et forslag om, at overformynderiet skal overgå til at være en egentlig statsinstitution; derfor kunne det måske også være interessant at se, hvad der skete ved statsbanke-rotten i 1813, og jeg vil med formandens tilladelse gerne have lov til at citere lidt fra O. A. Borums „Personret“, hvori han anfører et citat fra „Nogle Træk af Overformynderiets Forhistorie“:

„Statsbankerotten 1813 medførte et tab af ca. 30 pct. af det københavnske overformynderis massemidler og afslørede samtidig en betydelig kasseangel i dette. I anledning af den nedskrivning af pengesedlernes og obligationernes værdi, som fandt sted i henhold til en forordning af 5. januar 1813, skete der en statusopgørelse vedrørende overformynderiets massemidler. — Denne udviste aktiver til værdi ca. 2 mill. rigsbankdaler, medens passiverne (myndlingernes fordringer) udgjorde ca. 2.600.000 rigsbankdaler. De to københavnske overformyndere (en brygger og en klædekræmmer) blev idømt bøder og store erstatninger for deres forsømmelige forvaltning, medens deres „faste mand“ (kontorbestyrer), der havde gjort sig skyldig i ligefremme bedragerier, fik 5 års forbedringshusarbejde. (Om denne mand gives der i en direkte til kongen indgiven klage følgende karakteristiske oplysninger: at han havde en løn på 1.000 rigsdaler årlig, men brugte 40.000 rigsdaler, holdt heste og ekipager samt landsteder og gav store middage på Skydebanen, . . .“

Det var dengang, og det ligger heldigvis lang tid tilbage. Når jeg nævner det, er det også kun som et kuriosum, fordi det var, før vi fik det overformynderi, vi nu har haft siden 1868.

Men hvorfor har man nu rejst kritik mod det overformynderi, som i øjeblikket bestyrer umyndiges midler og båndlagte midler? For det første fordi overformynderiet til de mange, som har deres penge anbragt som massebestyrede midler, kun giver en rente på 4 pct. Når renteniveauet i dag ligger oppe på 8-9-10 pct. for obligationer — måske højere endnu — er det jo helt klart, at det er meget utilfredsstillende for de pågældende kun at få 4 pct. i rente.

For det andet fordi man i mange tilfælde har vanskelighed ved at få frigivet penge fra overformynderiet; det gælder specielt, for så vidt angår båndlagte midler. Jeg kan nævne et tilfælde, jeg har været ude for. Det drejede sig om en 80-årig mand, som havde et beløb på 10.000 kr. båndlagt. Pengene var anbragt som massebestyrede midler, og han ønskede at få dem udbetalt dels for at disponere over dem, dels for at få en bedre forrentning af dem. Man gav afslag på ansøgningen om frigivelse, men det blev dog tilladt, at pengene blev anbragt i obligationer. Der er mange sådanne tilfælde, hvor vanskeligheder ved at få frigivet beløbene har bevirket, at der er rejst kritik mod overformynderiet.

Endelig er der også spørgsmålet om omplaceringer og vanskelighederne ved at få den ene form for værdipapirer placeret i en anden form for værdipapirer. Man må derfor rejse det spørgsmål, om overformynderiet i sin nuværende form i virkeligheden ikke har overlevet sig selv.

Når den højtærede justitsminister i sin fremsættelse taler om de sociale hensyn vedrørende disse midler — ja, så må man vel sige, at de sociale hensyn, som man nævner i forbindelse med den rente, der blev givet under krigen og kort tid efter krigen, jo stadig gør sig gældende, nemlig for dem, som har deres penge i overformynderiet, og som altså kun får denne beskedne rente på 4 pct., medens de, hvis de havde haft pengene til fri rådighed, ville have kunnet få en langt højere rente. Det er jo sådan i øjeblikket, at man må regne med, at denne rente på 4 pct. i